

סדר הלימוד ליום ט שבט [יום 127 בשנה]

עוד זזות האותיות ומתגלגלות כאחד, א' מוציאה מ', שהיא מצדו בימין, שהרי בימין מתישבת. מ' מוציאה ש', משום שהרי מ' היא כלולה, בראשונה היתה משמאל, ונכללת אחר כך בימין ומשתלמת בשני צדדים. כיון שהשתלמה, זזו והולידו כאחד, ונכללו בשני צדדים.

התחזקו האותיות אמ"ש שלש אלה, והתעברו והולידו שלש אחרות תוך הגלגול. מ' התקנה והתעברה והולידה ר'. א' התעברה והולידה ו'. ש' התעברה והולידה ח', והכל נתקן. עוד התעברו האותיות הללו סוד אמ"ש, והתגלגלו כמקדם. א' התעברה והולידה והוציאה את האות ב' בצד מערב, ואז היא מתישבת בצד הדרום. מ' התעברה והולידה והוציאה את האות ד' בצד הצפון, ואז היא מתעלה בין צפון ודרום ותלויה באויר. ש' התעברה והולידה והוציאה אות ג', ומתישבת בצד המזרח, ומתעלה בין מערב ומזרח ותלויה באויר. נמצאו שתי אותיות מ"ש תלויות באויר.

א' שנשארה התעלתה במקומה, ועלתה למעלה, והתעטר בה י"ה. באלה התחזקה והתעברה והולידה ה"ו ועמדה במקומה. אז מתעטרת ומאירה ופושטת אור, ומולידה אור, והוציאה את האות ט', המכה שהכה והאיר סוד העולם העליון באור.

אז מתעלה א' ונוטלת מתוך האור את מ"ש, והתחברו עמה, ונהיות אמ"ש כמקדם, ומתישבת א' בצד דרום, ש' בצד מזרח, מ' בצד צפון. עולה ג' שהיתה בצד מזרח, ומתעברת ומולידה צ"ת. באה ב' שהיתה בצד מערב, ועולה ומתחברת בין צ"ת. עולות א' ו', זו מצד מערב (דרום) וזו מצד מזרח, ומתחברות שתיהן עם ב' בין צ"ת, ומאיר השם צבאות. כשמאיר השם הזה בתוך המשכן, מתעברות האותיות ומולידות ז' ב' (ג). נ. עולות אמ"ש כמקדם, ומתעברות ומולידות ס' ע' פ'.

נשארה ק' יחידה, ועולה ויורדת, ועומדת בתוך נקב תהום רבה. רואה אותה הקדוש ברוך הוא שמתערבכת בלי גוף ולא ציור ולא נכנסת למשכן, עשה אותה חפה וכסוי למשכן. ומהי?

יריעות עזים לאהל על המשכן, כמו שנאמר ועשית יריעת עזים
לאהל על המשכן, לאהל ולא אהל. קו"ף ולא אדם.

עוד התגלגלו האותיות כמקדם בתוך מעשה המשכן, אמ"ש. ש'
התגלגלה והתישבה בצד מזרח, ונשארה ג' תלויה באויר. מ'
התגלגלה והתישבה בצד צפון, ויצאה ד' והתחברה בתוך ש' באותו
צד. א' התגלגלה והתישבה ועלתה ל"י, ועלתה והחזיקה עמו ונטלה
אותו, והתחברה בתוכו בחבור אחד שד"י. כשהשם הזה נתתקן
בתוך המשכן, אז קיום ועמידה הוא מתוך המשכן שלמטה.

עוד התגלגלו האותיות כמקדם להתישב במשכן, ועלו האותיות –
א' בראש, ת' אחר כך, א"ת. ב' בראש, ש' אחר כך. התחלפו
האותיות אב"ג ית"ץ, התגלגלו בחקיקות קדש א' ק'. א' הוציאה ק'
לשמר את המשכן. ק' הוציאה ר'. ר' הוציאה ע' קר"ע.

הפוד הזה – ואת ערת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת
צואריו. כמו זה, ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן. שהרי
החלק הזה הצטרף להראות בחוץ לשמר את אותו פנים. ועל סוד זה
הלבישה את יעקב בחוץ. שט"ן קר"ע, אותן אותיות רשומות בחוץ
בשביל שמירת המשכן, שהוא סוד הברית הקדושה, ונפרעה הערלה
אחר כך על ידי הפסוי הזה.

עוד התגלגלו האותיות והוציאו א"ת ב"ש, שקוצי"ת בראשית ברא
אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וגו'.
בגלגול זה והארץ היתה תהו ובהו, באותיות קר"ע שט"ן. וחשף על
פני תהום – ג' הוציאה ר', ד' ק'. עד כאן התגלגלו האותיות והכו זו
בזו לתקון בתוך המשכן. אותן אמ"ש הוציאו תולדות, (ת) ה' צ' ו'
ף' אותיות התלויות בתוך האויר, והכו באותן אחרות והוציאו את
ציור המשכן ז' ע'. עד כאן עומד וחשף על פני תהום, כלם בצדו, ח'
באה ס' והתחברה עמו, אז יהי אור ויהי אור.

התגלגלו האותיות כמקדם אב"ג ית"ץ, התעברו והולידו והוציאו
ציור תוך סודות המשכן (בכללות) התגלגלו אחד בסוד א'
ל' ב' ס', שהרי האות א' התעברה והולידה בסוד של כח ותקף את
האות ל'. התגבר בתקפו והתעלה בכבודו, והוליד את האות ב'. אז
התעברו והולידו האותיות והתחברו אחרות אלו, א' התחברה

בחקיקתה באות ב'. אז ט"ר בחבור ט"ת, להיות האותיות עולות למקומן, תוך צרוף של סוד המשפן. את הכיור ואת כנו.

יהי רקיע בתוך המים, שהרי המים עלו וירדו בסוד של האותיות א"ל. א' הוציאה ו'. ו' הוציאה ק'. האות ל' עולה, ונחקקו האותיות בחקיקותיהן בחבור אחד. קול ה' על המים א"ל וכו'. אלו אותיות א"ל, שהרי אלה התעברו והולידו והוציאו אותיות תוך ציורי המשפן. אמ"ש התעברו והולידו ונחקקו בחקיקות של סודות האותיות להוציא את ציורי המשפן. א' הוציאה ג', ש' הוציאה ו', לחבר תוך האות ג' בסוד גן. תדשא הארץ דשא עשב וגו'. התגלגלו האותיות כמקדם אמ"ש, בסוד ב"ם באלה נכנסו המים למקום אחד, שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. עד שהיו הולכים, אמר רבי יוסי, נפתח בעדוונים (במלאכים ובזמנים) ונאמר דברי תורה. פתח רבי יוסי בדברי קריאת שמע ואמר, כתוב (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. וכתוב (שם כז) שמע ישראל היום הזה נהיית לעם. וכתוב (שם ט) שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן. כל השמע שמע הללו שאמר משה לשם מה, שהרי שמע ישראל של היחוד הוא נאה, (שהרי לדרשה הוא בא) והאחרים הללו למה?

א"א כלם באים לדרשה. שמע ישראל של היחוד ודאי שזה בא לדרש, וכאן רמוז ונראה היחוד של החכמה העליונה. שמע – היא מהאותיות הגדולות, למה? אלא רמז הוא רמז בכלל אחד, לכלל מעלה ומטה כאחד ביחוד אחד. שמע – שם ע'. כאן נכלל השם הזה באותם שבעים שמות עליונים להכלילם, שהרי השם מתברך מהם ונכלל בהם, וצריך להכלילם כאחד ביחוד אחד, ולשים רצונו בהם.

שהרי ודאי שבעים שמות הם בסוד המרכבה העליונה, ומהמרכבה העליונה הזו מתברך השם הזה ונכלל בתוכם, ואחר כך ישראל בכלל. אבל הרי שנינו, זה ישראל סבא, להיות ישראל בכלל אחד, אותו מקום של דבקות הכל. ועל זה שמע ישראל. עכשו נדבקה האשה בבעלה, ונהיה הכל בכלל אחד, וזה שמע ישראל של היחוד. (ישראל) אחר כך מיחד שלשה צדדים, ה' אלהינו ה' אחד, להיות הכל אחד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל כָּל הַשָּׂאָר אֵינָם כְּמוֹ זֶה, אֲבָל כָּל הָאֲחֵרִים
בָּאוּ לְדָרֵשׁ, וְכֻלָּם בְּמָקוֹם אַחֵר נִדְבְּקוּ. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה
עֵבֶר הַיּוֹם. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם. וְכֻלָּם בְּדַרְגָּה
תַּחְתּוֹנָה נִדְבְּקוּ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם – שְׁמַע יִשְׂרָאֵל נָאָה הוּא, אֲבָל
הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם מֵהוּ? הֲיֵה צְרִיף לִהְיוֹת הֵייתָ! מֵה זֶה
נִהְיִיתָ? אֲלֵא בְּכָל מָקוֹם עַם, כְּשֶׁנִּשְׁבְּרוּ לְבוֹתֵיהֶם לְעִבּוּדָה, כְּמוֹ
שְׁנֵאֲמַר (דְּנִיאל ח) נִהְיִיתִי וְנִחַלִּיתִי. וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב שְׁמַעוֹנֵי אַחֵי וְעַמִּי. אִם
אַחֵי, לְמָה עַמִּי? וְאִם עַמִּי, לְמָה אַחֵי? אֲלֵא, אָמַר דָּוִד, אִם בְּרִצּוֹן –
אַתָּם אַחֵי. וְאִם לֹא – אַתָּם עַמִּי, לְשִׁבְרֵ לְבַבְכֶם לְעִבּוּדֵי. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה
נִהְיִיתָ לְעַם – שְׁכַרְתָּ לְבָךְ לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֵבֶר הַיּוֹם אֶת הַיְרֵדָן, הַכֹּל הוּא בְּדַרְגָּה תַּחְתּוֹנָה,
וְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחְוֹד הוּא בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה?
אֲלֵא אוֹתוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחְוֹד לֹא הֵיה בְּכֻלָּם כְּמוֹ זֶה, שֶׁהֲרִי הוּא
הֵיה סוּד שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה (פְּרָאוֹי), (וּבְכָל מָקוֹם הַסוּד לְקַבֵּל) וְהוּא סוּד לְקַבֵּל
עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּכָל צַד, כְּדֵי שְׁיִצְטַרֵּף לְאָדָם לִהְיוֹת מְזַמֵּן
(בְּאוֹתוֹ שֶׁ) בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לַיַּחְוֹד אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְקַבֵּל עָלָיו
עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

וּבִשְׁעָה שְׁבָא אָדָם לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, אֲזִי הַשְּׂכִינָה בָּאָה
וְשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹ, וְעוֹמְדַת עָלָיו כְּעַד לְהַעֲיֵד עֲדוֹת לְפָנָי
הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁזֵהוּ מִי שְׁמִיחַד שְׁמוֹ פְּעַמִּים בַּיּוֹם, וְשְׁמוֹ מִתִּיחַד
מַעְלָה וּמַטָּה פְּרָאוֹי. וְלִכֵּן ע' מִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הִיא מִהֲאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת,
וְגַם ד' מִהֲאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לִהְיוֹת עַד לְפָנָי הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ. וְהֲרִי
פְּרִשׁוּהָ, יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ יִהְיֶה, וְזֵהוּ סוּד הַיַּחְוֹד בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ
שְׁבָאָרוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְהַתְּעוֹרֵר בּוֹ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת
לְהַעֲרִיר בּוֹ יוֹתֵר.

וְדַאִי הָאִישׁ הַזֶּה שְׁמִיחַד אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה וּמַטָּה
כְּרָאוֹי, שְׁשְׂכִינָה בָּאָה וְשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹ וּמְבַרְכַת אוֹתוֹ בְּשִׁבְעַ
בְּרָכוֹת, וְקוֹרֵאת עָלָיו, (יִשְׁעִיָּה מֵט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בְּךָ אֶתְפָּאָר.

רַבִּי תִּיָּא פְתַח אַחֲרָיו וְאָמַר, (דְּבָרִים ד) אַתָּה הֲרָאתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן, אַתָּה הֲרָאתָ – מֵה הֲרָאתָ?

אֵלָא כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ מְכִירִים אֶת סוּד הָאֲמוּנָה שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, מִשּׁוּם שֶׁכָּלֵם הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה
בְּגִלוּת, וְשָׁכְחוּ אֶת כָּל עֵקֶר הָאֲמוּנָה שֶׁהָיָה בָּהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה, שִׁירְשׁוּ
כָּל אוֹתָם שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים מֵאֲבֵיהֶם יַעֲקֹב.

וּכְשֶׁבֵּא מֹשֶׁה וְלָמַד אוֹתָם שִׁישׁ אֱלֹהֵי עֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ,
וְאַחַר כֵּן רָאוּ כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת עַל הַיָּם וְכָל הַנְּסִים
וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִצְרַיִם, וְאַחַר כֵּן רָאוּ כִּמְהָ גְבוּרוֹת בְּמִן
וּבַמַּיִם, וְנִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה, וְלָמְדוּ אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד
שֶׁהִגִּיעוּ לְזִמְנָה הַזֶּה.

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: עַד כָּאן הִצְטַרְכְּתִי לְלַמְדְכֶם כְּמוֹ שֶׁמְלַמְדִים תִּינוּק.

(מִכָּאן וְלִהְלָאָה) וְזֶהוּ אִתָּה הָרֵאֶת לְדַעַת, וְלַמְדַת עַד כָּאן לְדַעַת

וְלִהְתְּבוֹנֵן וְלִהְכַּנֵּס לְסוּד הָאֲמוּנָה, וּמַהִי? כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים.

אָם תֹּאמְרוּ, דְּבַר קֶטֶן הוּא לְדַעַת – הֲרֵי כְּתוּב, וְיִדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת
אֵל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת
אֵין עוֹד. כָּאן תִּלּוּי כָּל סוּד הָאֲמוּנָה לְדַעַת מִתּוֹךְ זֶה סוּד כָּל הַסּוּדוֹת,
לְדַעַת סֵתֶר (סוּד שֶׁל כָּל) כָּל הַנְּסִימִים, יְהוֹ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְהַכֹּל
אֶחָד. אִתָּה הָרֵאֶת לְדַעַת – כָּאן סוּד הַסּוּדוֹת לְיִוְדַעֵי מַדִּין.

אֲשֶׁרִיָּהֶם כָּל אֱלוֹי שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וּבְגִלָּל שֶׁכְּשֶׁבֵּרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הַתְּבוֹנֵן בַּתּוֹרָה וּבִרְאָה אֶת הָעוֹלָם,
וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ, שְׁכַתּוּב (מְשַׁלֵּי ח) וְאֶהִיָּה אֲצִלוֹ
אֲמוֹן. אֵל תִּקְרִי אֲמוֹן אֵלָא אֲמוֹן.

וְכִי הַתּוֹרָה הִיָּתָה אֲמוֹן? כֵּן. לְמַלְךְ שָׂרְצָה לַעֲשׂוֹת פְּלִטְרִין. אָם לֹא
שֵׁם אֱלֹוֹי אֲמוֹן, לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַפְּלִטְרִין. כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשָׂה הָאֲרָמוֹן,
לֹא עוֹלָה אֵלָא בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ. בְּאוֹתָם אֲרָמוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ,
מִשְׁקִיעַ הַמֶּלֶךְ מִחֻשְׁבָּה בְּאוֹתָם אֲרָמוֹנוֹת.

כֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבְרֵא אֶת הָעוֹלָם, הַסִּתְפַּל בְּאֲמוֹן. וְאַף עַל
גַּב שֶׁהָאֲמוֹן עָשָׂה אֶת הָאֲרָמוֹן, לֹא עוֹלָה אֵלָא בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ:
אֱלוֹי הָאֲרָמוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ; וְדַאי הַמֶּלֶךְ בָּנָה הָאֲרָמוֹנוֹת. הַתּוֹרָה
צוּחַת: וְאֶהִיָּה אֲצִלוֹ אֲמוֹן, כִּי בִרְאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם!
שְׁטָרָם (אֵלָא עַד) (לֹא נִבְרָא) נִבְרָא הָעוֹלָם הַקְּדִימָתוֹ הַתּוֹרָה אֲלֵפִים שָׁנִים
לְעוֹלָם, וּכְשֶׁרָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרֵא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה מִתְּבוֹנֵן
בַּתּוֹרָה בְּכָל דְּבַר וְדְבַר, וְעָשָׂה כְּנִגְדָּה אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁכָּל

הדברים והמעשים של כל העולמות הם בתורה, ולכן הקדוש ברוך הוא היה מתבונן בה ובורא את העולם.

לא שהתורה בראה את העולם, אלא הקדוש ברוך הוא בהתבוננות של התורה ברא את העולם. נמצא שהקדוש ברוך הוא הוא אמן, והתורה כנגדו ואליו אמן, שנאמר ואהיה אצלו אמן. ואהיה אמן לא כתוב, אלא אצלו. הואיל והקדוש ברוך הוא התבונן בה, אצלו היתה אמן.

ואם תאמר, מי יכול להיות אמן אליו? אלא התבוננות הקדוש ברוך הוא בגון זה (נעשה הכל בלא עמל ויגיעה, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וגו'. בצורה זו בהסתכלות שלו זו אמנות) בתורה, כתוב בה, (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. הסתכל בדבר זה וברא את השמים. בתורה כתוב בה, ויאמר אלהים יהי אור - בדבר הזה התבונן וברא את האור. וכן בכל דבר ודבר שכתוב בתורה, התבונן הקדוש ברוך הוא ועשה אותו הדבר. ולכן כתוב ואהיה אצלו אמן. כמו כן נברא כל העולם.

בין שנברא העולם בכל דבר ודבר, לא התקיים עד שעלה ברצון לברא אדם שיהיה משתדל בתורה, ובגללה התקיים העולם. כעת, כל מי שמסתכל בתורה ומשתדל בה, כביכול הוא מקיים את העולם. הקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם. אדם מתבונן בתורה ומקיים את העולם. נמצא שכל מעשה וקיומו של עולם היא התורה. משום כך אשרי האיש שמשתדל בתורה, שהרי הוא מקיים את העולם.

בשעה שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא לברא את האדם, עמד לפניו בדמותו וקיומו כמו שהוא בעולם הזה. ואפלו כל אותם בני העולם, טרם בואם לעולם הזה, כלם עומדים בתקונם וקיומם כמו שעומדים בעולם הזה באוצר אחד ששם כל נשמות העולם מתלבשות בדמיותיהן.

ובשעה שמזמנים לרדת לעולם הזה, קורא הקדוש ברוך הוא לממנה אחד שמנה הקדוש ברוך הוא ברשותו את כל הנשמות העתידות לרדת לעולם הזה, ואומר לו: לך תביא לי רוחו של פלוני. באותה שעה באה אותה נשמה מלבשת בדמות של העולם הזה, ואותו ממנה מראה אותה לפני הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא אומר לו ומשביע אותה, שפשתרד לעולם הזה, שתשתדל בתורה לדעת אותו ולדעת את סוד האמונה. שכל מי שהיה בעולם הזה ולא השתדל לדעת אותו – טוב לו שלא יברא. משום כך נראה לפני המלך הקדוש, לדעת את העולם הזה, ולהשתדל בקדוש ברוך הוא בסוד האמונה.

זהו שכתוב (דברים ד) אפה הראת לדעת. הראית על ידי אותו הממנה לפני הקדוש ברוך הוא. לדעת – לדעת ולהסתפל בעולם הזה בסוד האמונה ובסוד התורה. וכל מי שהיה בעולם הזה ולא השתדל בתורה להכירו, טוב לו שלא נברא, שהרי בשביל זה הביאו הקדוש ברוך הוא את האדם לעולם הזה.

לדעת כי ה' הוא האלהים. זהו הכלל של כל סוד האמונה, (כלל) של כל התורה, כלל שלמעלה ומטה. וסוד זה הוא הכלל של כל סוד האמונה, וכך זה ודאי. הכלל של כל התורה זהו סוד התורה שבכתב, וזהו סוד התורה שבעל פה, והכל אחד, הכלל של סוד האמונה, בשביל שהוא שם מלא, שהוא סוד האמונה, ומיהו? ה' אחד ושמו אחד. ה' אחד – שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. זהו יחוד אחד. ושמו אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד – הרי יחוד אחר להיות שמו אחד. וסוד זה – ה' הוא האלהים, זה כתוב פשהם ביחוד אחד.

ואם תאמר, אם כן, כדגמת מה שכתוב (זכריה יד) ה' אחד ושמו אחד, לא הוא ה' הוא האלהים, שאם היה כתוב (ה' הוא ושמו אחד) ה' אחד ושמו הוא אחד, הייתי אומר כך. אבל לא כתוב אלא ה' אחד ושמו אחד, וצריך לומר, כדגמת זה ה' הוא האלהים הוא, ונראה ה' אחד ושמו אחד.

אף הכל אחד. שפשתיחדים שני השמות הללו, זה ביחוד אחד וזה ביחוד אחד, אז שני השמות הללו נעשים אחד ונכללים זה בזה, ונהיה הכל שם שלם ביחוד אחד, וכך ה' הוא האלהים, שהרי אז הכל נכלל זה בזה להיות אחד. וטרם שמתיחדים כל אחד, זה בלבדו וזה בלבדו, לא נכללים זה בזה להיות הכל אחד.

הכלל של כל התורה כך הוא ודאי. שהרי התורה היא תורה שבכתב והוא תורה שבעל פה. תורה שבכתב, זהו שכתוב ה'. תורה שבעל פה, זהו שכתוב האלהים. ומשום שהתורה היא סוד של השם

הקדוש, נקראת כף - תורה שבכתב ותורה שבעל פה, זה כלל וזה פרט. הכלל צריך את הפרט, והפרט צריך את הכלל, ומתיחדים זה עם זה להיות הכל אחד.

ועל זה הכלל של התורה הוא הכלל של מעלה ומטה, משום ששם זה למעלה ושם זה למטה זה סוד של העולם העליון, וזה סוד של העולם התחתון, ועל זה כתוב אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים. זהו הכלל של הכל, וזה צריך אדם לדעת בעולם הזה.

ואם תאמר, איפה הן מצוות התורה כאן בכלל הזה? אלא זהו זכור וזהו שמור, וכל מצוות התורה כלולים באלה, בסוד של זכור ושמור, והכל הוא אחד.

פתח רבי יוסי ואמר, זה ששנינו שתפלת ערבית חובה - חובה היא ודאי, משום שקריאת שמע של ערבית חובה, והקדוש ברוך הוא מתיחד בלילה כמו שמתיחד ביום, ומדת לילה נכללת ביום, ומדת יום נכללת בלילה, ונעשה יחוד אחד. ומי שאמר רשות - משום אמורים ופדרים שמתאכלים בלילה, והרי בארנו.

כתוב, (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו'. פסוק זה בארנוהו ופרשוהו החברים, אבל יש לשאל, אם ביחוד הזה של שמע ישראל נכלל הכל - ימין ושמאל, למה (כתוב) אחר כן ואהבת, (שם יא) והיה אם שמוע, שהרי ביחוד נכללו? אבל שם בכלל, וכאן בפרט, וכך צריך.

ובסוד היחוד הזה הערנו בו, היחוד הזה הוא כמו של התפלין של ראש ותפלין של זרוע. בתפלי הראש ארבע פרשיות, והרי נתבאר, וכאן שלשה שמות הם. שם בתפלין של ראש, ארבע פרשיות, כל אחת ואחת לבדה, וכאן שלשה שמות. מה בין זה לזה?

אף, אותן ארבע פרשיות הרי העירו בהן, אחת נקדה ראשונה עליונה, ואחת סוד העולם הבא, ואחת ימין, ואחת שמאל. אלו סוד תפלין של ראש. וכאן בסוד היחוד הזה שלשה שמות, והם כמו שאותן ארבע פרשיות. ה' הראשון זו נקדה עליונה, ראשית הכל. אלהינו - סוד העולם הבא. ה' האחרון - כלל של ימין ושמאל כאחד בכלל אחד, ואלה הן תפלין של ראש, וזהו היחוד הראשון.

תַּפְלִיין של זרוע, הַכָּלל של כל אלה כְּאַחַד, וְזֶהוּ סוּד בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. כָּאֵן הַכָּלל שֶׁל אוֹתָן תַּפְלִיין שֶׁל ראש שְׁנִכְלָלוֹ בְּתוֹךְ תַּפְלִיין שֶׁל זְרוּעַ.

וְסוּד זֶה, בְּרוּךְ – זֶה סוּד הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא בְּרוּךְ, שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת נֹבְעוֹת מִשָּׁם. וְאִם תֹּאמַר, הָעוֹלָם הַבָּא הוּא שְׁנִקְרָא בְּרוּךְ – לֹא כֵּן! שֶׁהִרִי הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה הִיא זָכַר, הָעוֹלָם הַבָּא נִקְבָּה. הוּא בְּרוּךְ וְהִיא בְּרָכָה. בְּרוּךְ זָכַר, בְּרָכָה נִקְבָּה. וְלִכֵּן בְּרוּךְ הוּא נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה. שֵׁם – זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא שֵׁם גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ז) וְמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל. כְּבוֹד – זֶה הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן שֶׁהוּא יִמִּין וְשִׂמְאֵל.

וְכִכָּם כְּלוּלִים בְּתַפְלָה זוֹ שֶׁל יָד, שֶׁהִיא מְלֻכּוּתוֹ, וְנוֹטָלֶת הַכֹּל לְתוֹכָהּ. וּבְמְלֻכּוּתוֹ הַזֶּה נִכְלָלִים כָּל הָעוֹלָמוֹת לְזוֹן אוֹתָם וְלִסְפֵּק לָהֶם בְּכָל מָה שֶׁצָּרִיכִים, וְעַל זֶה לְעוֹלָם וָעֶד.

וְזֶהוּ הַיַּחְוּד שֶׁל תַּפְלִיין שֶׁל ראש וְתַפְלִיין שֶׁל זְרוּעַ, וְכְמוֹ שֶׁסוּד הַיַּחְוּד שֶׁל הַתַּפְלִיין – כֵּן הוּא הַיַּחְוּד שֶׁל הַכֹּל, וְזֶהוּ בְּרוּךְ הַדְּבָר. וְהִרִי סִדְרָנוּ הַיַּחְוּד הַזֶּה לְפָנֵי הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר לִי, שֶׁהִרִי בְּאַרְבָּעָה גִּוְנִים הַסִּתְדָר הַיַּחְוּד, וְזֶהוּ הַמְּבַחֵר מְכַלֵּם, וְכֵן הוּא וְדַאי, וְכֵלֶם סוּד הַאֲמוּנָה. אֲבָל סִדְרֵי הַתַּפְלִיין זֶהוּ הַיַּחְוּד הָעֲלִיוֹן כְּרֹאוּי.

וּבְתוֹךְ שְׁנִכְלָלוֹ יִמִּין וְשִׂמְאֵל בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, צָרִיךְ אַחַר כֵּן לְהוֹצִיאֵם בְּדֶרֶךְ פְּרִט, אֲבָל לֹא בְּדֶרֶךְ יַחְוּד, שֶׁהִרִי הַיַּחְוּד בְּפִסּוּק הוּא רֵאשׁוֹן, לְהִיּוֹת יְהוָה אֶחָד בְּתַפְלִיין שֶׁל ראש, וְשֵׁמוֹ אֶחָד בְּתַפְלִיין שֶׁל זְרוּעַ, וְנִהְיָ הַכֹּל אֶחָד. כִּינֵן שֶׁהַיַּחְוּד הַזֶּה מְסִתְדָר הַכֹּל בְּכָלֵל מֵהֶרָאשׁ שֶׁל הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה, (שֶׁהוּא רֵאשִׁית הַכֹּל) צָרִיךְ אַחַר כֵּן לְהַעֲרִיר מֵהֶרָאשׁ (מֵהַסוּד) שֶׁל הָאוּר הֶרָאשׁוֹן, שֶׁהוּא רֵאשׁ הַכֹּל. וְאַהֲבָת – זוֹ רֵאשִׁית הַיִּמִּין, לְאַהֲבַת אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שֶׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? (הַאֲהֲבָה שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת הַיִּמִּין) הַיִּמִּין, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הַאֲהֲבָה. מִי שֶׁאַוֲהֵב אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְעִיר אֶת יִמִּינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאַהֲבָה. כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֶלָּא בְּרִצּוֹן, רוּחַ מְשִׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ זֶה – (אִיּוֹב לד) אִם יִשִּׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף.

בְּשִׁמְעוֹרֵר הָאָדָם אַהֲבָה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת הַיִּמִּין לֹא נִעוֹרָה אֶלָּא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו) בְּכָל

לְבָבָהּ וּבְכָל נַפְשָׁהּ וּבְכָל מְאֹדָהּ. הָרִי כָּאֵן שְׁלֹשָׁה גְּוָנִים. שְׁלֹא תֹאמֵר
אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שֶׁהָרִי לֹא כְּתוּב אוֹ בְּכָל לְבָבָהּ אוֹ בְּכָל נַפְשָׁהּ אוֹ בְּכָל
מְאֹדָהּ. אֲלֵא צְרִיף אֶת כָּלָם, לֵב וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן. וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא
מַעִיר אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו, וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ כְּנֻגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נֶאֱמַר ה' לֹאדְנִי שֵׁב לְיַמֵּינִי. וְסוּד הַכְּתוּב הַזֶּה
הָרִי הָעֶרְנּוֹ בּוֹ, שְׁדוּד הַמְּלֶךְ עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר, כְּשֶׁנֶּקְשַׁר בְּיַמֵּין.
שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה מְצוּוֹת כָּאֵן בְּיַמֵּין: וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיהָ - הָרִי אַחַת.
בְּכָל לְבָבָהּ - שְׁתֵּים. וּבְכָל נַפְשָׁהּ - שְׁלֹשׁ. וּבְכָל מְאֹדָהּ - אַרְבַּע.
וְשִׁנְנַתֶּם לְכַנְיָהּ - חֲמֵשׁ. וְדַבַּרְתֶּם בָּם - הָרִי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּהָ בְּבֵיתָהּ - הָרִי
שִׁבְעָה. וּבְלִכְתָּהּ בְּדַרְךָ - שְׁמוֹנֵה. וּבְשִׁכְבָּהּ - הָרִי תִשְׁעָה. וּבְקוּמָהּ - הָרִי
עָשָׂר. וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדָהּ - הָרִי אַחַת עֲשָׂרֵה. וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת בֵּין
עֵינֶיהָ - הָרִי שְׁתֵּים עֲשָׂרֵה. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתָהּ וּבְשַׁעְרֶיהָ - הָרִי
שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה.

שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה הַמְצוּוֹת הֵלְלוּ תְלוּיוֹת בְּיַמֵּין, וְהִשְׁמָאל נִכְלָל בְּיַמֵּין,
וְכָף צְרִיף. וּבְכָל זְמַן שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְׁמָאל, הַיַּמֵּין מִתְחִיל
בְּרֹאשׁ. וְלִכֵּן אִם יִזְכּוּ, הַשְׁמָאל נִכְלָל בְּיַמֵּין. וְאִם לֹא, הַיַּמֵּין נִכְלָל
בְּשְׁמָאל, וְשׁוֹלֵט הַשְׁמָאל. וְסִימָן לָזֶה, אִם בְּרֹאשׁ, כְּמוֹ אִם בְּחֻקְתִּי
תִּלְכּוּ. וּבְכָל מְקוֹם הַשְׁמָאל מִתְעוֹרֵר בְּאֶהְבָּה בְּסוּד הַיַּמֵּין, אַחֵר כָּף
מִתְחִיךְ דִּינוֹ כְּמוֹ שְׁצַרִּיף, וְכָף צְרִיף בְּכָל מְקוֹם, וְזֶה הַעִירוֹ הַחֲבָרִים
בְּדַבָּרִים הֵלְלוּ. בָּא רַבִּי חֵיִיא וּנְשָׁקוּ.

פְּתַח וְאָמַר, וְאֶת הַמְשָׁכֵן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעַת וּגוֹ'. הָרִי כָּאֵן סוּד
הַיְחוּד, שֶׁהָרִי תִקְוֹנוֹ שֶׁל הַמְשָׁכֵן הוּא מִכְּמֵה דְרָגוֹת, שֶׁכְּתוּב
בּוֹ וְהָיָה הַמְשָׁכֵן אֶחָד. לְהִרְאוֹת שֶׁכָּל הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוּף כָּלָם בְּסוּד
שֶׁל גּוּף אֶחָד. בְּאֶדָם יֵשׁ כְּמֵה אֵיבָרִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֱלֹה
פְּנִימִיִים לְפָנִים, וְאֱלֹה בְּגִלּוּי לְחוּץ, וְכָלָם נִקְרָאִים גּוּף אֶחָד, וּנִקְרָא
אֶדָם אֶחָד בְּחִבּוּר אֶחָד. אִף כָּף הַמְשָׁכֵן כָּל הָאֵיבָרִים כְּמוֹ שְׁלֹמְעֵלָה,
וּכְשֶׁכָּלָם מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, אִזּוּ כְּתוּב וְהָיָה הַמְשָׁכֵן אֶחָד. (פְּדֻגְמַת הָאֶדָם).
מְצוּוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם אֵיבָרִים בְּסוּד שֶׁל מַעְלָה. וּכְשֶׁכָּלָם מִתְחַבְּרִים
כְּאֶחָד, אִזּוּ כָּלָם עוֹלִים לְסוּד אֶחָד. סוּד הַמְשָׁכֵן, שֶׁהוּא
פְּרָקִים וְאֵיבָרִים, כָּלָם עוֹלִים לְסוּד שֶׁל אֶדָם, כְּמוֹ שֶׁמְצוּוֹת הַתּוֹרָה,
שֶׁהָרִי מְצוּוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם בְּסוּד שֶׁל אֶדָם, זָכַר וּנְקֵבָה, שֶׁכְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים
כְּאֶחָד הֵם אֶחָד בְּסוּד שֶׁל אֶדָם. מִי שֶׁפּוֹגֵם אֶפְלוֹ מְצוּוֹה אַחַת שֶׁל

התורה, כאלו פגם בדמות האמונה, שהרי כל הפרקים והאיברים
בדמות אדם, ולכן הכל עולה בסוד היחוד. ועל זה ישראל הם גוי
אחד, שכתוב (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם. וכתוב
(שמואל-ב ז) מי כעמך כישראל וגו'.

רבי יצחק היה מצוי לפני אלעזר, אמר לו, ודאי שאהבת הקדוש
ברוך הוא שאדם אוהב אותו לא מתעוררת אלא מהלב, משום
שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה. (והקדוש ברוך הוא רוצה את הלב)
אם כן, לממה כתוב בכל לבבך ואחר כך ובכל נפשך, שמשמע שהם
שני גוונים, אחד הלב ואחד הנפש? אם הלב עקר – מה צריך נפש?
אמר לו, ודאי שלב ונפש הם שנים, ומתאחדים לאחד. שהרי לב
ונפש וממון, כלם אחוזים זה בזה, והלב הוא עקר ויסוד הכל.

מי שלא עסק בחכמת האמת ולא רצה ללמד אותה, בשעה שנשמתו רוצה לעלות בגן
עדן דוחין אותה משם בבזיון – ואפלו אם יש בידו כל מעשים הטובים שבעולם, השורפים
בעלי שש כנפים שורפים את נשמתו בכל יום ויום – ואינו דידעי ומסתכלין ברזין
עילאין, אסתלקו מניה כל דינין דעלמא, ופתחין ליה תליסר תרעי דרזי דאפרסמונא
דכיא

ומי שלא עסק בחכמת האמת ולא רצה ללמד אותה, בשעה שנשמתו רוצה
לעלות בגן עדן, דוחין אותה משם בבזיון, כמו שאמרו בזהר שיר השירים: זכאין
כל אינון דמשתדלי באורייתא, למנדע בחכמתא דמאריהון, ואינון דדעי ומסתכלין
ברזין עילאין. בגין דכד בר נש נפיק מהאי עלמא, בהא אסתלקו מניה כל דינין
דעלמא. ולא עוד, אלא דפתחין ליה תליסר תרעי דרזי דאפרסמונא דכיא, דחכמתא
עילאה תלייא בהו כו'. אם לא תדעי לה היפה בנשים, צאי לה אם אנת אתיא בלא
ידיעה, ולא אסתכלת בחכמתא, עד דלא תיעול הכא, ולא ידעת ברזין דעלמא
עילאה, צאי לה, לית אנת כדי למיעל. עד כאן לשונו.

ולא עוד אפלו יש בידו כל מעשים הטובים שבעולם השורפים בעלי שש כנפים
שורפים את נשמתו בכל יום ויום, כמו שאמרו בזהר (פרשת פקודי רמז): זה לשונו
האי חיותא קדישא קיימא כד נשמתא סלקא ומטאת לגביה, כדן שאל לה ברזא
דחכמתא דמאריה, וכפום ההיא חכמתא דרדיף אבתרה ואדבק (ספרים אחרים: בה), הכי
יהי ליה אגריה. ואי יכיל לאדבקא ולא אדבק, דחי ליה לבר, ולא עיילה, וקיימא.

(ספר הברית חלק ב' מאמר יב פרק ה')